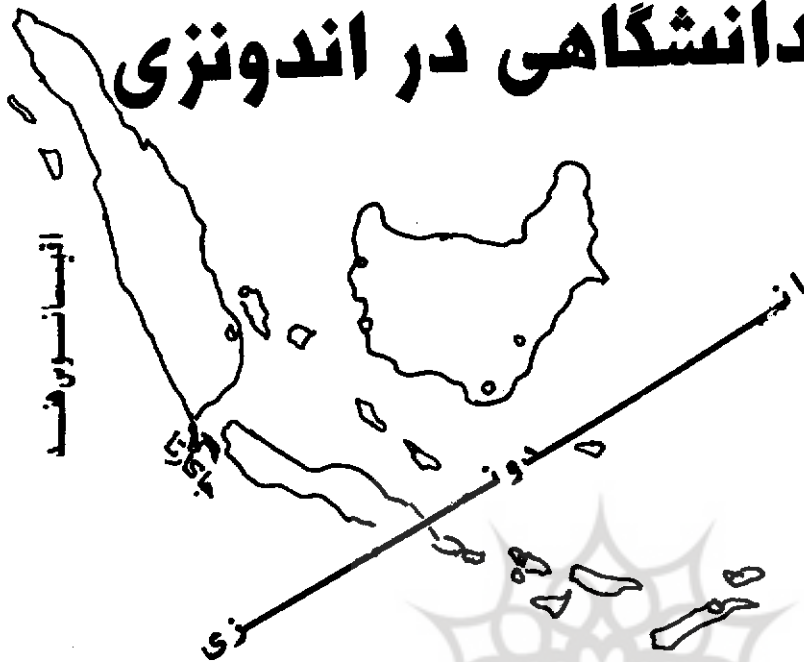

با تعاونیهای دانشگاهی دیگر کشورها آشنا شویم - ۴

تعاونیهای دانشگاهی در اندونزی

صفیاله ملکی

۱. شرایط طبیعی - اقتصادی و سیاسی

مجمع الجزایر اندونزی در اقیانوس هند بین آسیا و استرالیا و اقیانوس آرام قرار گرفته است این مجمع الجزایر به دلیل نزدیکی به تنگه مالاکا از اهمیت خاص استراتژیکی نظامی و بازرگانی برخوردار است. شامل ۱۳/۶۷۷ جزیره می باشد که از این تعداد ۶۰۰۰ جزیره آن مسکونی است. پراکندگی این جزایر از یکدیگر بسیار زیاد است. وسعت این مجمع الجزایر نزدیک به ۱/۹ میلیون کیلومتر مربع است. مهمترین جزایر این کشور عبارتند از جاوه، سوماترا، کالیمانتان (برنئو) سولاویسی و ایریان. آب و هوای مجمع الجزایر اندونزی به سبب قرار گرفتن در دو طرف خط استوا گرم و مرطوب است و باران فراوان در طول سال می بارد. این جزایر مانند سایر مناطق استوایی گرم و پر باران است. مجمع الجزایر اندونزی با

جمعیتی حدود ۱۸۰/۴ میلیون نفر (بر اساس سرشماری سال ۱۹۹۰) پنجمین کشور پرجمعیت جهان و بزرگترین کشور مسلمان نشین دنیا است. بیش از ۶۵ درصد از جمعیت این کشور فقط در جزیره جاوه که مهمترین و بزرگترین جزیره کشور می باشد زندگی می کنند.

با وجود اینکه ۹۵ درصد از سکنه این کشور مسلمانند ولی در قانون اساسی اسلام به عنوان دین رسمی کشور ذکر نشده است!

زبان رسمی مردم این کشور زبان ماله است که در اندونزی آنرا به نام زبان باها ساندونزیا می نامند.

در نقاط مختلف اندونزی نژادهای گوناگون با لهجه متفاوتی صحبت می کنند که تعداد آنها به ۳۰۰ لهجه می رسد. نژاد عمده این کشور نژاد زرد است.

پایتخت این کشور جاکارتا است و

از شهرهای مهم آن سورابایا را می توان نام برد اقتصاد اندونزی بر پایه کشاورزی و استخراج معادن استوار است. به مناسبت وجود زمینهای حاصلخیز و وفور باران کشاورزی این کشور دارای رونق می باشد و در بعضی نقاط سالی سه مرتبه محصول از زمین برداشت می شود بیش از ۶۰ درصد از نیروی فعال کشور در بخش کشاورزی فعالیت دارند. برنج عمده ترین محصول این مجمع الجزایر است که مردم این کشور

از زمانهای طولانی در تولید آن تجربه بسیار اندوخته اند نیشکر، قهوه، چای، ادویه و تنباکو در این کشور کشت می شود.

اندونزی از نظر منابع زیرزمینی مانند نفت و گاز غنی است. حدود ۷۵ درصد از تولید نفت آسیای شرقی استثنای چین در دست این کشور است. صدور نفت و گاز توانسته است بیشتر

درآمد دولت و همچنین مخارج برنامه‌های اقتصادی را تأمین کند. اندونزی در دوم نوامبر ۱۹۴۹ به استقلال رسید و دکتر سوکارنو از طرف ملت به ریاست جمهوری انتخاب شد و در سال ۱۹۴۵ به عضویت سازمان ملل متحد پذیرفته شد.

۲. مؤسسات آموزش عالی

تا سال ۱۹۸۸ در اندونزی ۸۱۴ دانشگاه وجود داشت که ۴۹ مورد آن دولتی و ۷۶۵ مورد خصوصی بود. این دانشگاهها تحت نظارت وزیر نظر وزارت آموزش و پرورش و فرهنگ اداره می‌شد. خلاصه این وضعیت در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول شماره ۱: خلاصه وضعیت مؤسسات آموزش عالی دولتی و خصوصی تا دسامبر ۱۹۸۸

انواع	دولتی	خصوصی	جمع
دانشگاه	۳۲	۱۹۱	۲۲۳
مؤسسه	۱۳	۴۳	۵۶
دانشکده	۲	۲۷۱	۲۷۳
آکادمی (مؤسسه پژوهشی)	۲	۲۶۰	۲۶۲

۳. تعاون در بین جوانان

تا سال ۱۹۹۰ تعداد تعاونیهای جوانان به شرح زیر بود:

تعاونیهای دانشجویان دانشگاهها ۱۲۸
تعاونیهای جوانان ۶۸
تعاونیهای پیشاهنگی ۶۰
تعاونیهای دهقانی ۱۶۱
تعاونیهای دانش‌آموزان ۳۸۰۳۳

جمع ۳۸۴۴۸

تعداد تعاونیهایی که به تعاونیهای جوانان پیوسته‌اند، بدین شرح است:

تعاونیهای دانشجویان دانشگاه ۵۳
تعاونیهای جوانان ۹
تعاونیهای پیشاهنگی ۲
تعاونیهای دهقانی ۱۰
تعاونیهای دانش‌آموزان

جمع ۷۴

در همان حال، تعداد تعاونیهای دانشجویی که به عضویت تعاونیهای جوانان اندونزی درآمده‌اند، عبارت است از:

تعاونیهای دانشگاه ۸۱۴ (۱۰۰ درصد)
تعداد تعاونیهای دانشجویی دانشگاهها ۱۲۸ (۱۵/۷۲ درصد)
تعداد تعاونیهای دانشجویی عضو تعاونیهای جوانان ۵۳ (۴۱/۴۰ درصد)

۴. نقش تعاونیهای دانشجویان

تعاونیهای دانشجویان در توسعه تعاون در اندونزی نقش استراتژیک به شرح زیر داشته است:

۱. تعاونیهای دانشجویان به عنوان

مرکزی تعاونیهای جوانان تأسیس شد.

۶. ادامه فعالیت تعاونیهای دانشجویان

ادامه فعالیت تعاونیهای دانشجویان در نگاه اول از مطلوبیت اوضاع حکایت می‌کند. نگاهی به نظام سازمانی و مدیریتی، فعالیتها و سود آن، نشان می‌دهد که پیشرفت آن چشمگیر بوده است. تعاونیهای یاد شده تابع سیاستهای زیر بوده است.

در زمینه تشکیلات و مدیریت

وظیفه تعاونیهای اجرای اصول مدیریت تعاون به شیوه‌ای است که با جو تعاونیهای خواست اعضای آن هماهنگ باشد. این زمینه از لحاظ امور داخلی بیانگر تصمیماتی است که در جلسات سالانه در خصوص کارایی و اثربخشی برنامه‌ها اتخاذ شده است. اما از نظر امور خارجی، هدف آن برقراری ارتباط سازمانی با دیگر مؤسسات برای ایجاد جو هدایت‌کننده و ادامه نهضت رو به پیشرفت بوده است.

در زمینه امور بازرگانی

به درستی می‌توان گفت که تعاونیهای در زمینه توسعه امور بازرگانی به پیشرفت موردنظر رسیده‌اند. همچنین، تلاش آنها برای استفاده از فرصتهای بازرگانی برای گسترش خدمات به اعضا، افزایش داراییهای نقدی، و ازدیاد سود خالص تعاونی موفق بوده است. با اینحال، لازم است برنامه‌های تنوع تولید و امور بازرگانی، برقراری ارتباط تجاری با تعاونیهای دیگر، با ایجاد ارتباط با شرکتهای دولتی و خصوصی، گسترش یابد.

در زمینه امور مالی

زمینه امور مالی مسوولیت بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی را برعهده دارد. توزیع سرمایه نقدی تعاونی و

ابزار توسعه مثل پیشگامی در توسعه تعاون در منطقه.

۱. تعاونیهای دانشجویان به عنوان ابزار توسعه تعاون از طریق آموزش و کارورزی بوده‌اند و به منزله، ایجاد ابتکار و حرفه‌ای عوامل مشوق جهت کسانی که بعدها به عضویت تعاون درمی‌آیند عمل کرده‌اند.

۲. تعاونیهای دانشجویان به عنوان مؤسساتی برای ایجاد اشتغال و منبع بهسازی نیروی انسانی.

۵. تاریخچه تحول تعاونیهای دانشجویان در اندونزی

شروع تعاونیهای دانشجویان اندونزی به دهه ۱۹۷۰ بازمی‌گردد. در دهه ۱۹۸۰ تعاونیهای یاد شده رو به افزایش بود. در همین سالها، تعاونیهای جوانان اندونزی در سال ۱۹۸۱ به عنوان اتحادیه تعاونی و سازمان

اعتبارت موجب می‌شود که کله موضوعات مالی و پولی چنان تحت کنترل قرار گیرد تا از سرمایه تعاونی به شیوه‌ای کارآمد و مؤثر و طبق اصول حسابداری استفاده شود.

در زمینه منابع انسانی

این زمینه مسوولیت بهبود و

بهبودی و نظارت بر کارکنان، گزینش کارمند، و توسعه منابع انسانی و کارکنان تعاونی را برعهده دارد. برنامه‌ای که می‌توان در این زمینه اجرا کرد، بدین شرح است:

تبلیغ و ایجاد روحیه و اصول تعاون در بین اعضاء از طریق آموزشهای مقدماتی، دوره‌های آموزشی میانه^۱، آموزش تخصصی، و آموزش پیشرفته که باید به تدریج ولی مداوم عرضه گردد. به علاوه، ابداع روحیه تعاون در سازمانهای دیگر، پیدا کردن امکانات کسب دانش و انتقال تکنولوژی و پیشرفت بازرگانی از طریق آموزش ضمن خدمت، مطالعات مقایسه‌ای، و نظایر آن.

فعالیت‌های انجام شده توسط تعاونیهای دانشجویان بدین شرح است:

در زمینه تشکیلات و مدیریت

برای تأیید فعالیت‌های بازرگانی، گزارشهای مالی و سازمانی سال قبل، و برنامه کاری سال بعد و در نتیجه نيل هر چه بیشتر به اهداف سازمانی. هر سال مجمع عمومی اعضاء به طور مرتب تشکیل می‌شود.

برای انجام وظایف نظارتی در هر سازمان تعاونی دانشجویی یک واحد کنترل وجود دارد.

در بعضی از تعاونیهای دانشجویی که گسترش بیشتری دارد، کارهای روزمره توسط مدیر امور عمومی^۲ انجام می‌شود. کارمندان ارشد، افراد متخصص، و اعضاء هیأت مدیره فقط با سیاستگزاری و تعیین خط مشی تعاونی سروکار دارند.

در زمینه امور بازرگانی

فعالیت‌های بازرگانی تعاونیهای دانشجویی به طور معمول عبارت از فعالیت‌هایی است که با نیازهای دانشجویان به عنوان عضو و با استفاده

کننده ارتباط مستقیم دارد. این فعالیتها را می‌توان به واحدهای بازرگانی و خدمات بدین شرح گروهبندی کرد:

۱. خوابگاه دانشجویان

۲. موسسه آموزش کامپیوتر

۳. موسسه آموزش زبانهای

خارجی

۴. کتابفروشی و لوازم التحریر

۵. کافه تریا

۶. وام اعتباری و پس‌انداز

۷. خدمات چاپ و تکثیر

۸. لوازم خانگی و پوشاک

۹. خدمات مربوط به نظارت

ساختمانها و محوطه

۱۰. خدمات ارتباطی (مخابراتی)

برخی از تعاونیهای دانشجویی از جمله اعضاء تعاونیهای جوانان اندونزی از اینگونه فعالیتها سرمایه‌هایی اندوخته‌اند که به ۲۴۹۲۸۰۷۵۴ روپیه می‌رسد. در عین حال، کل سرمایه آنها به ۲۱۱۰۶۵۷۸۹۸ و سود خالص آنها به ۳۲۶۷۱۲۳۳۲ روپیه بالغ شده که در ضمیمه شماره ۳ آمده است.

بهبود منابع انسانی

برای توسعه فعالیت‌های اعضاء خود تعاونیهای دانشجویی مرتباً و البته به تدریج برنامه‌های آموزشی اجرا کرده‌اند. هر یک از آنها حداقل سالی یک بار دوره‌های آموزشی مقدماتی برگزار نموده‌اند. به علاوه، در مواقع دیگر اعضاء واجد شرایط را به شرکت در دوره‌های آموزشی میانه که خود یا دیگر تعاونیها ارائه می‌دهند، تشویق می‌کنند.

۷. مزایای تعاونیهای دانشجویی برای دانشجویان و دانشگاه

در اندونزی نقش تعاونیهای دانشجویی در گسترش فعالیت دانشگاهها عبارت از وظایفی است که

توسط واحد فعالیت‌های دانشجویی انجام می‌شود. تعاونیهای یاد شده به عنوان مؤسساتی متشکل از دانشجویان در جهت افزایش علاقه‌مندی و پرورش استعدادهای ورزشی و هنری آنان تلاش می‌کند. همچنین، برای تبادل ذوق و استدلال و گسترش دامنه معلومات علمی آنها نوعی تریبون محسوب شده، در نقش مرکز فعالیت برای بهزیستی و تشدید فعالیت‌های اجتماعی ظاهر می‌شود. گذشته از آن، تعاونیهای مذکور با امور زندگی روزمره دانشجویان سر و کار دارد و در عین حال به توسعه نیروی خلاق آنان در امور اقتصادی و اجتماعی می‌پردازد.

علاوه بر آنچه گذشت، لازم است تعاونیهای دانشجویی در نقش مؤسسات اقتصادی و مراکز ارائه خدمات و آموزش تعاون ظاهر شود. وظایف این تعاونیها به عنوان مؤسسات رسماً اقتصادی عبارت است از افزایش بهزیستی اعضاء از طریق افزایش سود خالص به مقداری که مجمع عمومی تعیین می‌کند.

تعاونیهای دانشجویی کالاها و خدمات مورد نیاز دانشجویان را به قیمتی نسبتاً ارزان زمین می‌کند؛ به همین دلیل، می‌توان آنها را در نقش بازارهای کوچک، رستوران (کافه تریا)، ارائه خدمات چاپ و تکثیر، واحدهای ترجمه، و خدمات مخابراتی تصویر کرد.

تعاونیهای دانشجویی اعضاء خود را به مشارکت در امور تعاونی ترغیب می‌کنند تا به این ترتیب با ارزشهای تعاونی آشنا شوند، روحیه

تعاونی آنها توسعه پیدا کند، آموزشهای لازم را ببینند، و با محیطهای اجتماعی آشنایی بیشتری پیدا کنند. به عبارت دیگر، هدف این فعالیتها، استفاده از اعضای تعاونی به عنوان عوامل محرکه، افراد مبدع یا نوآور، و اشخاصی حرفه‌ای یا متخصص است.

۸. مشکلات داخلی تعاونیهای دانشجویی سازمان

مشکلاتی را که در راه اداره تعاونیهای دانشجویی وجود دارد می‌توان بدین شرح خلاصه کرد: تجربه محدود در اینگونه فعالیتها بویژه در هنگام رویارویی با رقبای سرسخت، عوض شدن مداوم کارکنان اجرایی تعاونی که گاه باعث قطع برنامه‌ها می‌شود، زیرا به طور معمول برنامه‌ها تغییر می‌کند. و بالاخره این واقعیت که کارکنان اجرایی تعاونیهای دانشجویی سالهای آخر هستند و در نتیجه برای ابراز خلاقیت^۴ خود فرصت چندانی ندارند.

منابع مالی^۴

منابع مالی تعاونیهای دانشجویی چندان زیاد نیست. کند بودن جریان گردآوری سرمایه و محدود بودن حجم پس‌اندازهای ناشی از سپرده‌های اعضای از عوامل اساسی کمبود منابع مالی است. به علاوه، اکثر اعضای وظایف خود را به طور کامل انجام نمی‌دهند. گذشته از آن، تعاونیها در گرفتن وام از بانکها مشکلاتی دارند، زیرا به طور کلی سرمایه آنها آنقدرها زیاد نیست تا بتوانند آن را نزد بانک کرو بگذارند.

عملیات^۵

نقاط ضعف تعاونیهای دانشجویی بدین شرح است:

الف. فقدان تجربه اداره امور بازرگانی
ب. محدود بودن منابع مالی برای اداره امور.
این مشکلات در جنبه‌های سازمانی و مالی تعاونی تأثیر سوء بر جای می‌گذارد باعث ضعف تعاونی می‌شود. به علاوه، امکانات محدود تعاونیها برای بهره‌برداری از انواع فرصتها و امکانات، این نقاط ضعف را تشدید می‌کند.

مدیریت

نقطه ضعف اصلی تعاونیهای مورد بحث آن است که نظام اطلاعاتی مدیریتی آنها ضعف فراوان دارد. نظام اطلاعات مدیریتی پرسنلی از جمله پیش‌فرضهای اداره هر نوع سازمان بازرگانی است. به علاوه، هنوز تعاونیها به صورت حرفه‌ای اداره نمی‌شود، زیرا برای استفاده از مدیران حرفه‌ای امکانات آنها بسیار کم است؛ دلیل این امر پرداخت حقوق و مزایای بسیار کمتر در مقایسه با مؤسسات بخش خصوصی به مدیران است.

۹. چند توصیه برای تعاونیهای دانشجویی در کشورمان ایران

لازم است توسعه تعاونیهای دانشجویی مورد تشویق قرار گیرد تا نقش تعاونیها در خدمت به اعضای و از این راه کمک به دولت جهت ایجاد امکانات وسیعتر اشتغال، بهبود پیدا کند. همچنین با توسعه تعاونیها می‌توان از آنها به عنوان عوامل واسطه بین تجار خرده پا و مؤسسات بزرگ استفاده کرد یا به طور غیرمستقیم شکاف اجتماعی موجود در بخش بازرگانی را کمتر کرد. بالاخره، به طور کلی تعاونیها ابداع و توسعه نظام اقتصاد ملی را تسریع می‌کند. این امر بهبود کیفی نیروهای انسانی عضو

افزایش بودجه، بهبود عملیات، و تخصص‌گرایی^۶ واحدهای مدیریتی را شامل می‌شود.

تعاونیهای دانشجویان در بهبود کیفی کارکنان نقش قابل ملاحظه دارند که ایجاد و ارائه دوره‌های آموزشی و کارورزی در زمینه‌های مختلف یکی از این نقشها است.

انتظار می‌رود به کمک تعاونیهای دانشگاهی و مؤسسات بخش خصوصی در انتقال علوم و تکنولوژی نظام مدیریتی، تولید و بازاریابی از طریق تأمین تجهیزات و امکانات آموزشی، برگزاری دوره‌های کارآموزی و کارورزی، و بررسیهای مقایسه‌ای درباره تعاونیها و امور بازرگانی داخلی و خارجی اقدام نماید.

تعاونیها باید بکوشند یک سری شبکه‌های بازرگانی ایجاد کرده، با دیگر تعاونیهای دانشجویی و بخشهای دیگر، و همچنین با دیگر سازمانهایی که به نحوی از انحاء در این زمینه‌ها فعالیت دارند، همکاری متقابل داشته باشند.

برای افزایش منابع مالی لازم است بر میزان سپرده اعضای افزوده شود و امکان استفاده تعاونیها از نظام بانکی بیش از پیش فراهم گردد. جمع‌آوری بسودجه از طریق اعضای، یعنی پس‌اندازهای اصلی پس‌اندازهای اجباری، و پس‌اندازهای اختیاری برای کارآمدی و اثربخشی تعاونیها ضرورت فوری دارد. ضمناً، این کار در اداره امور تعاونیها نیز نقش دارد.

همچنین، ابداع امکانات سرمایه‌گذاری برای ایجاد تعاونیهای جوانان از ضروریات است. به علاوه، لازم است به تعاونیها اجازه داده شود از سازمانهای دولتی و خصوصی هدایایی دریافت دارند و نیز حق دریافت کمک از مؤسسات خارجی را داشته باشند.

برای ارائه دوره‌های آموزشی و

حرفه آموزشی هماهنگ و مداوم منابع مالی ثابت نیاز داریم که می‌بایست آن را از مؤسسات دولتی یا بخش خصوصی تأمین کرد و در راه بهبود کیفی اعضای تعاونی به مصرف رساند.

راه بتوان با تنوع عملیات، همکاری بین تعاونیها، و همکاری تعاونیها با سایر بخشهای دولتی و خصوصی یک شبکه مناسب داد و ستد تعاونی بوجود آورد. همچنین، اگرچه تاکنون اعضای تعاونیها تا حدودی بر امور بازرگانی تسلط پیدا کرده‌اند، اما لازم است با ایجاد فرصتهای زیادتر به آنان باز هم امکان تجربه‌اندوزی داده شود.

امید است برای تحقق نکته فوق سازمانهای خصوصی و دولتی بخصوص وزارت تعاون از روی اشتیاق به تعاونیهای دانشجویی کمک کنند و بین کلیه آنها از لحاظ امور مدیریتی و بازاریابی و ایجاد واحدهای جدید خدماتی و صنعتی مرتبط با راه اعضای همکاری موجود توسعه پیدا کند.

وجود علوم و تکنولوژی به عنوان بخشی از توسعه ملی در کلیه جنبه‌های زندگی تحولاتی ایجاد می‌کند. در تعاونیهای جوانان به اعضاء این امکان تعاونیهای دانشجویی به عنوان مؤسسات حقوقی باید به صورت حرفه‌ای اداره شود، انعطاف‌پذیر باشد، آینده‌ای روشن و کارآمد داشته باشد تا کارآمدی، مولد بودن و قدرت رقابتگری آن افزایش یابد. برای تحقق این امر، لازم است ساختار تعاونیها با نیازها هماهنگ شود و کل فعالیتهای آن در جهت توسعه امور بازرگانی سوق داده شود. به علاوه، شایسته است در هر تعاونی بین فعالیتهای اجرایی، نظارتی، مدیریتی، و مانند آن وجه تمایز آشکار وجود داشته باشد تا ضمن هماهنگی و همکاری واحدها وظایف آنها با یکدیگر تداخل پیدا نکند. لازم است روش مطلوب انتخاب هیأت‌های اجرایی مشخص گردد تا ذیصلاح‌ترین افراد برای اداره امور مدیریتی، کارهای تخصصی و انجام سایر تعهدات تربیت یا انتخاب شوند.

ترغیب توسعه نهضت تعاون بین دانشجویان یک ضرورت است تا از این داده می‌شود که برای استفاده از علوم و تکنولوژی در تعاونیهای خود به بررسی و مطالعه روشهای بهبود کار اقدام نمایند.

پی‌نوشتها و زیرنویسها

1. Intermediate education
2. General Manager
3. Creativity
4. Fund
5. Operation
6. Professionalism

منابع و مأخذ

۱. تعاونیهای دانشگاهی در اندونزی نوشته Md.Iqbal Kopindo
۲. کتابچه راهنمای آموزش عالی ۱۹۸۸
۳. دائرةالمعارف مصور زرین - نوشته غلامرضا طباطبائی مجد
۴. جزوه وزارت تعاون (تعاونیهای دانشگاهی در آسیا)

